

Geofizički odsjek,
Prirodoslovno-matematički fakultet,
Sveučilište u Zagrebu,
Horvatovac 95, 10000 Zagreb
Tel. (+385 1) 46 05 900, fax: (+385 1) 46 80 331

Zagreb, 09. 11. 2016.

OBAVIJEST

Dana **16.11.2016. u 13:15 sati** održat će se na Geofizičkom odsjeku PMF-a
sljedeće izlaganje:

Prof. Franjo Šumanovac

(Rudarsko-geološko-naftni fakultet, Zagreb)

Postoji li subdukcija ispod Dinarida? Geofizički dokazi iz sjeverozapadnih Dinarida

SAŽETAK: Razmatranja o subdukciji Jadranske mikroploče ispod Dinarida, kao uzročnika njihovog nastajanja, pojavila su se s teorijom o tektonici ploča. U okviru subdukcije nalazi se nekoliko ključnih procesa uzrokovanih poniranjem litosferne ploče u astenosferu, a ponajprije pojava magmatizma (vulkanski luk) i duboki potresi (Wadati-Benioff zona). Kako se ove pojave ne uočavaju u Dinaridima, odgovor na pitanje o mogućoj recentnoj subdukciji mogu dati samo geofizički podaci. U radovima prof. Jakoba Pamića prikazana je subdukcija u geološkoj prošlosti, od jure do paleogena, kojom su stvoreni Dinaridi. Dokazi ovih subdukcijskih procesa nalaze se u ofiolitnim zonama na dodiru Panona i Dinarida, Dinaridskoj i Savskoj ofiolitnoj zoni. Međutim, novi geološki modeli odriču postojanje bilo kakve litosferne ploče ispod sjeverozapadnih Dinarida, što se obrazlaže izdizanjem astenosfere ispod Panonskog bazena koja je poništila učinke subdukcijskih procesa. Ispod središnjih i južnih Dinarida razmatra se samo postojanje plitke ploče koja upućuje na zadebljanje litosfernog plašta.

Najbolji uvid u građu litosfere, osobito litosfernog plašta, u novije vrijeme daje metoda teleseizmičke tomografije koja koristi podatke opažanja prirodnih potresa. U okviru projekta ALPASS-DIPS (eng. Alpine Lithosphere and Upper Mantel PASSive Seismic Monitoring - Dinarides-Pannonian Segment) na području sjeverozapadnih Dinarida i jugozapadnog dijela Panonskog bazena postavljeno je 15 privremenih kratkoperiodičnih seizmičkih stanica, a korištene su četiri širokopojasne stanice u Mađarskoj te šest stalnih stanica Hrvatske seizmološke službe. Inverzni model brzina zahvaća dubine od 0 do 400 km i daje precizniju sliku o građi cijele litosfere na dodiru Jadranske mikroploče i Panonskog segmenta Euroazijske ploče. Anomalija velikih brzina otkrivena je prvi put ispod sjevernih Dinarida, koja upućuje na potrebu definiranja novog geološkog modela područja, te novo razmatranje odnosa Dinarida, Alpa i Panonskog bazena.

Pozivaju se studenti, absolventi i svi zainteresirani da prisustvuju predavanju, koje će se održati u **predavaoni P2** Geofizičkog odsjeka PMF-a, Horvatovac 95, Zagreb.